

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 10. februarja 1934.

Štev. 17.

Kakovost pada

Zivimo v dobi, ki se ponaša s svojim tempom, s hitrostjo vsega življenja. Kakor ima ta tempo na eni strani čisto gotovo svoje dobre strani, tako pa tudi ni brez slabih. In ena najtežjih slabih posledic je površnost, s katero se vedno bolj dovzuje vsak posel, da je vse narejeno le na pol, le za oči. Nič več ni v veljavi kvaliteta blaga, vse je preračunano le na videz in nihče ne vpraša več, kako dolgo bo blago tudi trajalo. Pa zakaj naj tudi traja dolgo, ko pa je vedno nekaj novega, ko pa je moda osvojila že vsa polja, ko preseneča z vedno novimi novostmi.

In tako pada kakovost izdelkov, s tem pa postaja tudi eksistenčna možnost za obrtnike in male podjetnike vedno težja. Kajti dober obrtnik izdeluje samo dobro blago, ker drugačnega izdelovati ne more. Njemu se delo rentira le pri dobrem blagu, ker samo to more imeti tudi dobro ceno. V naravi dela obrtnika je, da izbere vedno tudi dober material, da ga dobro izdela in da nudi potem svojemu odjemalcu v resnici prvovrsten izdelek, ki ga bo zadovoljil v vsakem oziru. Danes pa obrtnik ne more več izdelovati takšnega blaga, ker vse gleda le na nizko ceno. Kaj zato, če so čevlji iz nekaterih tvornic že v kratkem raztrgani, kaj zato če ne drže galoši niti en teden, samo da je po ceni, to je glavno. Tako ubija delo nekaterih tujih tvornic domačega obrtnika in naš konzument kupuje ničvredno blago in s tem spravlja domače ljudi ob kruh. Sam pa tudi nima od nizke cene nič, ker še vedno drži staro pravilo, da najceneje kupi tisti, kdor kupi drago.

Padanje kakovosti blaga pa ima še drugo slabo posledico za nas. Čisto izključeno je za nas, da bi mogli na tujih trgih konkurirati s količino našega blaga; mi moremo konkurirati le s kvaliteto blaga. Kako pa naj konkuriramo, če vlada povsod površnost, če ni nikjer več stremljenja, da se priporočamo s solidnostjo svojega blaga! Imamo dosti predmetov, ki bi jih mogli v velikih množinah izvažati v tujino, ki so že od nekdaj imeli v tujini velik sloves, toda ta izvoz je mogoče le, če bomo izvažali le visoko kvaliteto blago, ki se more vsled svoje dobre kakovosti uveljaviti na vsakem trgu. To velja tudi za nekatere agrarne proizvode, ki bi mogli doseči znatno boljše ceno in znatno boljši odjem, če bi bili res prve kakovosti.

Vedno večja površnost na vseh poljih pa ima še to slabo posledico, da so pri nas dobri delavci vedno bolj redki. Nič ne pomaga, če tožimo in jadikujemo, da se nekatere napake kar brezkončno ponavljajo, nič ne pomagajo niti konstatacije škode, ki jo povzročajo te napake, če pa na drugi strani ni odločnega stremljenja, da se vzgajajo le dobri delavci, le vestni ljudje, ki ne dajo iz rok nobene stvari, dokler ni tudi perfektno izdelana. Vsa naša nespособnost, da bi premagali krizo, je v največji meri povzročena od površnosti, ki se je razpasla po vsej deželi. Zaradi te splošne bolezni se izdajajo neredbe in zakoni, ki potrebujejo že v najkrajšem času pojasnil, sprememb in dopolnil, vsled te površnosti se napravi vsaka stvar le na pol in vsled te površnosti tudi ne pride mo do onega energičnega dela, ki bi edino moglo privedi nas iz krize.

Hočemo se gospodarsko osamosvojiti in dvigniti svojo industrijo. Toda industrializacija dežele je s površnimi ljudmi nemogoča. Kakor dela stroj natančno in brezhibno, tako mora biti tudi natančno in brezhibno delo človeka, ki je pri stroju. Vsaka površnost tu se takoj kaznuje. Prav tako je nemogoč razvoj industrije, če je na tleh obrt, če industrija ne more dobiti iz obrtov ljudi, ki so ji potrebni. Le industrija, ki se more opreti na dobro razviti obrt, le takšna se more udomačiti. Najboljše blago izdelujejo one tvornice, ki so nastale na ozemljih z zelo razvitim obrtom.

Zivimo v dobi, ki se ponaša s svojim tempom, ki pa obenem zahteva od ljudi neprimerno več znanja ko prejšnji časi. Vedno nove iznajdbe, vedno nove izpopolnitve strojev zahtevajo od vsakega podjetnika, da je vedno čuječ, da ne prespi nobene pridobitve in vedno koraka z duhom časa. Prav tako zahteva sedanji čas od trgovca mnogo večje napore ko v prejšnjih časih, ker se je medsebojna konkurenca poostrila, ker je konec stare komoditete.

V poslovnem življenju je danes prostora le za celega moža, zato pa je treba vzgajati ljudi, da opuste vsako površnost in da prično ceniti kvaliteto. Seveda pa je

samo lepa beseda mnogo preslabotno sredstvo, temveč je treba uporabiti tudi močnejša sredstva. In eno glavnih sredstev mora biti to, da se bo ljudem kvalitetno delo tudi izplačalo in zato so pretnizke plače samo pot v površnost, v slabšanje kvalitete dela in s tem v gospodarsko nazadovanje. Zlasti velja to za maloštevilni narod, ki more v tekmi z večjimi narodi vzdržati samo po visoki kvaliteti vsakega svojega člana. Nekoč so Slovenci sloveli po svojem vestnem delu in svojem temeljitem znanju in tudi danes je za Slovence le v tem rešitev.

Koliko bo znašala pridobnina po novem

Poročevalec večine dr. Gavrilović je v svojem govoru v skupščini navedel nekaj praktičnih primerov, koliko bo znašala pridobnina po novem. Med drugim je dejal: »Praktično bi znašal letni davek na čisti dobiček od pridobnine, z dopolnilnim davkom ne manj kakor:

1. za trgovca, ki plača mesečno najemnino za stanovanje 300 Din in za lokal 300 Din in nima nedoletnih otrok, letno okoli 950 Din ali 80 Din mesečno.

2. za trgovca, ki plača mesečne najemnine za stanovanje 600 Din in za lokal 1000 Din in nima maloletnih otrok, letno 2652 Din ali 230 Din mesečno.

3. za trgovca, ki plača mesečno 1200 dinarjev najemnino in 2500 Din za lokal in nima maloletnih otrok, letno okoli 6888 dinarjev ali 570 Din mesečno.

4. za trgovca, ki plača 2200 Din mesečno za stanovanje in 8000 Din mesečno za lokal, letno okoli 20.088 Din ali mesečno okoli 1700 Din.

Če pa ima trgovec tri nepreskrbljene otroke, potem se mu za vsakega odbije 10 odstotkov in bi potem plačal letno le okoli 13.416 Din.

5. Prav tako je pri trgovskih družbah. Če sta samo dva družbenika, potem se plača le 75 odstotkov preje izračunane vsote od skupno plačanih najemnin, če jih je več ko dva, potem 50 odstotkov.

6. Ko se tako izračuna minimum davka, more davčna uprava z ozirom na višino dohodkov povečati davek do realne višine. Ravno tako pa se more davčni zavezanec, če bi bila po prejšnjem načinu izračunana davčna osnova kaj večja, kakor pa so njegovi dejanski dohodki, pritožiti na reklamacijski odbor, davčni odbor pa mora

dati o tej pritožbi svoje mnenje. V tej stvari je torej davčni odbor le posvetovalno telo, dočim sklepa reklamacijski odbor.

7. Prav tako so določene olajšave za male obrtnike.

8. Pri delniških družbah je vsled sile današnjih razmer in sugestij, ki se slišijo dan na dan, uvedena neka novost, da bi se našla prava davčna osnova.

Če davčna osnova po bilanci ni zadostna ali če se more po obsegu podjetja sklepati, da bi morala biti višja, potem se daje davčni upravi možnost, da sama pregleda poslovanje tega podjetja in sestavi svojo bilanco, to je bilanco za davčno upravo. Tu ne gre za pribitne in odbitne postavke, po čl. 81 in 82, ki so taksativno navedene, temveč gre za to: 1. kako so gotovi posli obračunani — višina cen in stroškov; 2. kako je bilanca sestavljena in kako so njene pasivne in aktivne postavke obračunane. Hoče se prodreti v tajnost friziranja bilanc. Kajti brez teh pooblastil se more vsled tehnike knjigovodstva napraviti bilanca, kakor se hoče. Po potrebi se izkaže dobiček, po potrebi pa izguba. Prepričani smo, da so bilance v veliki večini sestavljene pravilno, toda v onih izjemnih primerih, ko se hoče izogniti plačevanju davka, se hočejo s temi zakonskimi pooblastili ti poskusi preprečiti ter se s tem postavlja tudi načelo, da so pred zakonom vsi državljani enaki. Obenem pa se s tem pobiha tudi nelojalna konkurenca.

Prav tako ne morejo podjetja, ki imajo kredite iz tujine, obrestovati sprejeta posojila višje ko po 8 odstotkov, ker bi s temi zmanjševala dobiček. Zato je določeno, da se kot odbitna postavka priznajo le 8 odstotne obresti za tuja posojila. Obresti nad to višino podleže davku.

Pregled državnih dohodkov in izdatkov

V mesecu decembru

Izdatki po proračunu splošne državne uprave bi morali po proračunu znašati, a so dejansko znašali (številke v oklepaju) v milijonih Din za:

vrhovno državno upravo: 12,6 (13,0), pokojnine: 67,8 (79,0), invalidnine: 8,5 (10,1), državne dolgovne: 98,5 (65,5), pravosodno ministrstvo: 29,8 (24,5), prosvetno: 65,5 (68,0), notranje: 45,9 (43,1), zunanje: 10,0 (10,9), finančno: 25,2 (24,9), gradbeno: 13,7 (10,0), vojno: 166,6 (171,5), prometno: 12,7 (7,0), kmetijsko: 5,4 (5,8), trgovsko: 3,7 (3,6), socialno politiko: 12,6 (15,9), telesno vzgojo: 1,2 (0,4), proračunske rezerve: 2,0 (0,07).

Po proračunu so bili vsi izdatki predvideni na 582,4 milijonov, dejansko pa so znašali 554,0 in je bil torej dosežen prihranek v višini 28,4 milijonov Din.

Dohodki po proračunu drž. uprave pa bi morali znašati po proračunu, a so dejansko znašali (številke v oklepaju) v milijonih dinarjev:

splošni neposredni davki: 113,3 (174,1), posebni davki: 31,0 (46,4), zaostali davki: 6,2 (9,6). Posredni davki: trošarina: 72,5 (46,0), takso: 102,5 (64,9), carina: 65,0 (52,7), monopoli (višek dohodkov): 133,8 (152,8), razni manjši dohodki: 13,3 (5,7). Državna podjetja pa so imela viškov dohodkov: prosvetno ministrstvo: 0,9 (0,2), finančno: 1,3 (—), prometno: železnice: 14,1 (16,9), rečna plovba: 0,6 (—), pošta: 12,7 (10,1), Poštna hranilnica: 4,5 (7,0), trgovinsko ministrstvo (Drž. hip. banka): 3,1 (—), gozdovi in rudniki: 7,0 (3,6).

Po proračunu bi morali vsi dohodki znašati 582,4 milijonov, a so dejansko znašali 590,7 milijonov, torej za 8,2 milijona več, kakor so bili proračunani, pri čemer pa nekateri dohodki državnih posestev še niso upoštevani, ker ti obračunavajo šele ob koncu leta.

Če se primerjajo vsi dohodki z izdatki, potem je bilo v decembru za 36,7 milijonov več dohodkov ko izdatkov.

Molotov o drugi petletki

Predsednik sveta narodnih komisarjev Molotov je poročal na kongresu komunistične stranke o ciljih druge petletke. Njegovo poročilo je zelo optimistično in je še veliko vprašanje, če bodo mogli sovjeti tudi v resnici vse to doseči, kar obljubujejo. Vendar pa so te obljube že same na sebi zelo zanimive in zato jih navajamo.

V političnem pogledu je cilj petletke, kakor je dejal Molotov, da se razredi popolnoma likvidirajo. Izginiti morajo tudi vsi razlogi, ki so povzročali razredne razlike.

Druga naloga petletke je, da se dvigne blagostanje delavstva in njegova potrošnja moč za dva do trikrat. Bolj težaven bo boj proti kapitalističnim elementom na deželi, toda pozicija kulakov je že izpodkopana in kolektivnim gospodarstvom pripada že 84,7 odstotkov vse obdelane zemlje.

Koncem druge petletke bo Rusija glede tehnike in obsega industrijske produkcije takoj za Združenimi državami Sev. Amerike. Industrijska produkcija mora v drugi petletki narasti za 2,4 kratno in v primeri s predvojnimi stanjem za devetkratno. Delež Rusije na svetovni produkciji strojev je že narasel od 4 odstotkov v letu 1928 na 21,4 odstotkov v letu 1933. V proizvodnji električnega toka bo Rusija zavzela drugo mesto na svetu. Površino obdelane zemlje ne namerava vlada povečati, pač pa hoče dvigniti živinorejo. Glavni cilj druge petletke pa je zboljšanje prometa. Intenzivnost prometa se mora povečati na železnicah za 178, na rekah za 245 in morskega prometa za 280 odstotkov. Od novih železnic, ki se bodo gradile, je posebne važnosti železnica od Bajkala na Amur. Zgradil se bo velik prekop iz Volge v Moskvu ter sto kilometrov dolgi kanal iz Don v Volgo. Vsa Rusija mora biti eno rečno omrežje. V prvih letih se je morala Rusija mnogo učiti od tujcev, danes pa se more zanesti tudi že na svojo tehniko. V začetku prve petletke je bila Rusija glede obsega produkcije na petem mestu, danes je že na tretjem in v petih letih bo na drugem mestu. Dočim se je narodni dohodek v letih 1928 do 1932 v Angliji zmanjšal za 16,9%, v Nemčiji za 38,6% in v U. S. A. za 55,4%, se je v sovjetski Rusiji povečal za 32 odstotkov. Po drugi petletki pa se mora povečati za 138 odstotkov. K temu je pripomniti, da ni še sedaj v nobeni državi revščina tako velika ko v sovjetski Rusiji in da zato more povečanje narodnega dohodka hitro doseči relativno največje zboljšanje.

MESTO ZAGREB JE POVIŠALO UVOZNINO

Zagrebski občinski svet je sklenil, da poviša uvoznino za okoli 40 predmetov, da s tem zagotovi mestu višje dohodke. Tako je povišana uvoznina na sode, bencin, koleasa, obleko, čokolado, električne predmete, kavčukasto blago, lešnike, mandeljine, vse parfemske blago, fige, sladkorčke, tkanine, barve itd. Nova uvoznina je že stopila dne 7. II. v veljavo. Tako se bo življenje v Zagrebu podražilo, kar bo še nadalje znižalo potrošnjo in s tem tudi mestne dohodke. Naše javno življenje se kar naprej giblje v starem začaranem krogu. Da bi znižali dohodke, zvišujemo dajatve, vsled tega pa da potrošnja in padajo dohodki, zato zvišujemo dajatve in tako naprej do brezkončnosti.

BEOGRAJSKE TRGOVINE SO BILE ZAPRTE

»Politika« piše: »Vsekakor v prepričanju, da je ostal člen 7. zakona o spremembah zakona o neposrednih davkih takšen, kakršen je bil prvotno predložen, so nekateri beograjski trgovci imeli danes trgovine zaprte. Toda ta člen je bil v finančnem odboru narodne skupščine spremljen z ozirom na ugovore nekaterih poslancev, ki so upoštevali interese in zahteve trgovcev.«

Pocast tečaja državnih papirjev

Dostaj je bil običaj, da je tečaj vojne škode, našega prvega spekulacijskega papirja, rastele proti koncu leta, v začetku leta pa zopet popustil. Zlasti se je to zgodilo vsled intervencije Poštne hranilnice ob koncu l. 1932, ko se je tečaj vojne škode dvignil na 250, a je v začetku leta 1933 padel na 177. Proti koncu l. 1933 se je zopet začela dvigovati vojna škoda, a v začetku leta 1934 ni več popustila, temveč se še dvignila na 280, v februarju pa celo na 300 in dosegla 8. februarja na beograjski borzi že tečaj 310 Din. Obenem s tečajem vojne škode pa so se začeli dvigovati tudi tečaji vseh drugih državnih vrednostnih papirjev, kakor kažejo te številke:

	vojna škoda	7% inv.	4% agr. begl.	6% begl.
30. 6. 1932	175	50	21.50	32
3. 1. 1933	240	50	29	34
2. 3. 1933	192	44	24	31.75
27. 3. 1933	180	43	23	31.50
22. 1. 1934	264	57	27	42
8. 2. 1934	313	75	41	55

Tečaj se je torej krepko dvignil in vzrok za ta dvig je dvojen. V prvi vrsti je treba omeniti novi zakonski načrt o spremembah in dopolnitvah zakona o izplačevanju vojne škode, uredbe o 7% investicijskem posojilu, pravilnika o likvidaciji agrarnih odnošajev v Bosni in finančni likvidaciji za begluško zemljo v Bosni in Hercegovini. Spremembe zakona v vojni škodi obstoje v naslednjem: 1. Kuponi se izplačujejo dvakrat na leto. 2. Amortizacija se ne vrši več z zbrajanjem, temveč z odkupom na borzi. 3. Odkup na borzi se vrši tako dolgo, dokler tečaj obveznic ne doseže nominalne višine, to je za vojno škodo 1000, za druge papirje 100 Din. 4. Dobitki pa se ne izdajajo le enkrat na leto, temveč štirikrat in sicer marca, junija, septembra in decembra. Enako se spremene tudi določila za izplačevanje vseh drugih državnih papirjev.

Namen teh sprememb je jasen, kar je tudi poudaril finančni minister v svojem govoru v skupščini. Država hoče dvigniti zanimanje ljudstva za državne vrednostne papirje, da pridejo državni papirji v roke čim večjega kroga varčevalcev, kajti mali varčevalec pomeni pravo finančno moč države. Država hoče doseči, da bi ljudje naložili denar v državne papirje, naložba v državne papirje naj bi se udomačila in do neke mere nadomestila vlaganje v denarne zavode.

S tem da bo država nakupovala obveznice na borzi, bo zagotovljeno stalno povpraševanje po papirjih in bo vsled tega tečaj državnih papirjev čvrst, da se ljudje ne bodo bali, da bi izgubili denar vsled padca tečajev. Ker pa je državnih papirjev v prometu itak malo, sklepa spekulacija upravičeno, da bo tečaj še narasel in zato nakupuje sedaj papirje po razmeroma nizkem tečaju, ker računa, da jih bo pozneje država kupila po višjem. Država pa pri tem tudi ne bo imela izgube, ker bo kupovala obveznice izpod nominalne in bo torej s tem znižala svoj dolg, kolikor znaša razlika med nominalnim in dejanskim tečajem papirjev.

Drugi vzrok za dvig tečaja državnih papirjev je v njih primeroma visokem obrestovanju, ki se tem bolj pozna sedaj, ko so denarni zavodi znižali obrestno mero na vloge. V denarnih zavodih je sedaj dosegljivo za vloge največ 6-odstotno obrestovanje, dočim bodo nudili državni papirji mnogo višje obrestovanje. Tako bo celo le 2½% vojna škoda tudi pri dvigu tečaja na 400 dajala 6-2% obrestovanje in možnost dobitka, ki se bodo odslej žrebali 4-krat na leto in ne samo enkrat. Drugi državni papirji pa bodo nudili tudi več kot 10% obrestovanje. To visoko obrestovanje bo na vsak način privabilo mnogo skritega denarja, ker bo vrhu tega mogoče državne papirje na borzi vedno vnovčiti.

Zanimanje za državne papirje bo torej po vsej verjetnosti naraslo, zlasti še, ker nudijo ti papirji poleg varnosti in visokega obrestovanja tudi posebne zakonske ugodnosti, da so oproščeni od davka, da jih je mogoče lombardirati pri javnih ustanovah, da jih je mogoče polagati kot kaveje itd. So pa nekateri pomisleki proti nalaganju denarja v državne papirje in o teh je govoril finančni minister.

Prvi pomislek je strah pred konverzijo. Nekateri govore, da bo država po vzgledu drugih držav konvertirala ta posojila za druga z nižjo obrestno mero. Ti pomisleki pa so po izjavi finančnega ministra neupravičeni. Za vojno škodo sploh ne pridejo v

poštev, ker je njeno obrestovanje po 2½% že itak dovolj nizko. Tudi 4% agrarne obveznice so že tako nizke, da ni konverzija potrebna. 7% investicijsko in 6% begluško posojilo znaša vsako po 500 milijonov. Obrestna služba zahteva za prvo 35, za drugo pa 30 milijonov Din in prihranek od konverzije bi bil tako malenkosten, da se res ne bi izplačalo zaradi teh par milijonov razburjati lastnike teh obveznic in zmanjšati vero v državne papirje. Država je živo zainteresirana na tem, da zaupanje v državne papirje še narašča in že zato zaradi malenkostnega prihranka ne more izvesti te konverzije.

Drugi pomislek je v tem, da bi mogla država pri izvajanju agrarne reforme izdati nove obveznice in bi mogel vsled tega njih tečaj pasti. Pri tem nekateri govore, ko da bi se mogle izdati te obveznice v neomejeni višini. Toda to ne drži, ker je z zakoni določen maksimum teh posojil. Tako se morejo 6% obveznice za izvedbo agrarne reforme v Dalmaciji izdati po zakonu z dne 19. oktobra 1930 največ do višine 400 milijonov Din. Enako je maksimum določen za vse druge obveznice. Pri nekaterih drugih obveznicah pa država nima druge dolžnosti, ko da jamči za redno izplačevanje obresti in anuitet, dočim morajo dati denar agrarni interesenti sami.

Svoja pojasnila je zaključil finančni minister v skupščini tako-le:

Tako po višini obremenitve po glavi prebivalca in po višini našega proračuna je naša država glede svoje notranje zadolžitve na enem od zadnjih mest med evropskimi državami, da ji je zagotovljena možnost izdati znatnih količin novih obveznic, a da pri tem ne prekorači stopnje zadolženosti sosednih dežel, ki imajo podobno denarno in finančno strukturo.

Konferenca zbornic iz vse države

Trgovinski minister dr. Demetrovič je sklical v Beograd konferenco vseh zbornic iz vse države, da bi bilo v bodoče sodelovanje zbornic z državnimi uradi čim bolj uspešno. Zlasti se je na konferenci razpravljalo o sodelovanju, kakor ga predpisujeta obrtni zakon in uredba o zbornicah. Zastopniki zbornic so zlasti poudarjali važnost sodelovanja zbornic pri sklepanju trgovinskih pogodb. Nadalje se je na konferenci razpravljalo o reviziji obrtnega zakona in o pravilnikih, ki se morajo še izdati po tem zakonu. V debati je bila tudi uredba o zaščiti kmeta in o zakonskih predlogih za izpolnitev in spremembo davčnih zakonov. Tudi o nekaterih drugih važnih vprašanjih se je razpravljalo.

Razen trgovinskega ministra so se od vladne strani udeležili konference še: načelniki dr. Krpan, Milivoj Pilja in dr. Lazarevič, šef Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Tomišić in inšpektor v trgovinskem ministru dr. Pavletić.

ŠUMSKO-PRIVREDNA GEOGRAFIJA

Univerzitetni profesor g. ing. dr. Milan Marinović je sestavil »Šumsko-privredno geografijo«. Delo, ki je izredne važnosti za vsakega gozdnega gospodarja, lesnega trgovca in industrialca, je že v tisku in bo izšlo v najkrajšem času v samozaložbi avtorja. Obsegalo bo 32 tiskovnih pol in veljalo v prednaročilu Din 220—, dočim se bo prodajna cena po izdaji zvišala za 25 odstotkov. Da se omogoči nabava knjige najširšim krogom, je dovoljeno plačilo v mesečnih obrokih po najmanj 30 Din. Prijave sprejema knjigarna F. Pelikan, Beograd, Kralja Milana br. 6, naročnino pa je poslati na ček št. 35.013 ali neposredno na naslov avtorja v Beograd, Južni bulevar 23.

Trgovci!

Podpisajte domačo industrijo, zato naročite le „Snežinka“ milni prašek, ki je zagotovljeno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

Izdeluje:

Dolničar & Richter

Ljubljana

Kako skrbi Avstrija za svoj izvoz

Pred kratkim je poslala Avstrija pod vodstvom znanega trgovinskega ministra dr. Stockingerja veliko delegacijo v Stockholmu, da tam propagira avstrijske modne izdelke. Z delegacijo je bilo tudi večje število lepih manekenov, ki so pokazale žensktvu najnovejše avstrijske kreacije. Uspeh delegacije je bil popoln in sklenjena je bila nova trgovinska pogodba med Avstrijo in Švedsko.

Sedaj pripravlja Avstrija novo delegacijo za Združene države Sev. Amerike. Delegacija bodo pripadali tudi zastopniki industrije in izvozniki. Glavni namen delegacije je, da razvije čim večjo propagando za avstrijske izdelke, zlasti za trikotarje, papirno konfekcijo, dežnike, usnate izdelke ter za avstrijsko luksuzno in galanterijsko industrijo.

BANKE MORAJO PODPIRATI GRADBENO DELAVNOST

Predsednik Refico-ustanove Jones je opozoril banke, da morajo banke podpirati obnovitveno delo vlade. Če banke ne bodo dovoljevale kreditov, bo vlada sama začela izvrševati posle bank. Jones je dejal, da ne vidi prav nobenega razloga, da bi banke še danes zadrževale kredite. Dolar je stabiliziran in vsi vzroki za negotovost so odpravljeni. Dolžnost bank je, da podpirajo gradbeno delavnost. Če banke ne bodo izrabile sedanjih ugodnih možnosti, jih bodo izgubile, ker jim jih bo vlada odvzela.

Cene so se nekoliko dvignile

Oddelek za proučevanje gospodarskih vprašanj pri Narodni banki je objavil indekse cen na debelo za mesec januar. V primeri z decembrom in januarjem so se cene spremenile takole:

	jan. 1934	dec. 1933	jan. 1933
rastlinski proizvodi	53.1	52.7	65.4
živalski	57.8	57.1	57.2
mineralni	76.2	76.2	75.7
industrijski	69.2	68.4	73.0
splošni indeks	62.9	62.3	68.6
izvozni proizvodi	59.2	59.2	59.6
uvozni	73.5	72.9	73.8

V primeri z decembrom se je splošni indeks povečal za 0.6 točke. Cena rastlinskih proizvodov se je dvignila vsled zboljšanja cen pšenice, koruze, suhih češpelj in vina. Indeks živalskih proizvodov se je dvignil vsled boljših cen za svinje, mast, slanino, zaklano živino in jagnje kože. Cene volom in jajcem pa so padle. Od industrijskih izdelkov so dosegle višje cene: opeka, otrobi in bombažna prediva. Pri izvoznih predmetih ni spremembe, cena uvoznih pa se je dvignila.

JUGOSLOVANSKA TVORNICI KONZERV V PALESTINI

Iz Novega Sada poročajo, da namerava tamošnja tvornica konzerv »Kulpint«, d. d. (Gjoka Gjungejski) zgraditi v Tel Avivu podobno tvornico. Pogačanja za ustanovitev tvornice v Tel Avivu so že v teku in bodo v kratkem ugodno zaključena. Za upravitelja tvornice bo imenovan neki jugoslovanski žid, ki je bil v Tel Avivu in spoznal tamšnje razmere.

Po svetu

Ban dr. Marušić dopolni letos 50. leto svoje starosti. Banovinski svetniki so mu zato priskrbeli čestitki in mu izročili ob tej priliki krasno izdelano adresno. Ban, svetnik Stane Vidmar je čestital banu v imepu vojnih dobrovoljcev ter poudaril, da je postal ban vsled svojega nesebičnega dela za narod pravi ljudski ban. Ban, svetnik Lovšin pa je v svojih čestitkah poudaril nujno potrebo slovenske univerzitetne knjižnice in omenil, da so banski svetniki zbrali med seboj 10.000 Din, kot kamen bane dr. Marušića k stavbi vseučiliške knjižnice.

Pisatelj France Bevk je bil od konfinacijske komisije obsojen na triletno konfinacijo. Zakaj je bil obsojen, se ne ve in tudi to se ne ve, v katerem kraju bo konfiniran. Pravi kulturni škandal je ta obsodba.

Balkanski pakt je bil v petek dopoldne svečano podpisan v Atenah in je tudi že stopil v veljavo.

Čl. 1. balkanskega pakta pravi, da si Jugoslavija, Grčija, Rumunija in Turčija vzajemno jamčijo varnost vseh svojih balkanskih mej. V čl. 2. pa se obvezujejo te države, da ne bodo prevzele nobene obveznosti proti kateri drugi balkanski državi.

»Giornale d' Italia« piše, da je podpis balkanskega pakta zelo poslabšal odnose med Grčijo in Italijo.

Predsednik bolgarske vlade Mušanov je odločil svoj obisk v Budapešti.

Po odstopu Daladierove vlade se je položaj v Parizu umiril. Sicer so apaši in komunisti še poizkusili izvesti velike nemire, a jih je policija hitro obvladala.

Vsi voditelji desničarskih strank in tudi nekateri levčarji, ko Herriot, so se stavili Doumergueu na razpolago. Doumergue bo sestavil vlado narodnega edinstva, kateri bodo pripadali le močje čistih rok in velikega ugleda. Najbrže se bo tudi predstavil parlamentu, vendar pa je razpust parlamenta že skoraj sklenjena stvar.

Socialisti so se začeli pogajati s komunisti, da bi skupno z njimi preprečili vlado desnice. Proglasili so generalno stavko delavstva, ki naj se začne v ponedeljek in naj traja 24 ur.

Sprememba vlade bo imela svoje posledice tudi v zunanji politiki Francije. Doumergue je nasprotnik »briandizma« ter Daladierove politike sporazuma z Nemčijo. Doumergue je na politični liniji Poincaréja in je to svoje stališče tudi kot predsednik republike javno in demonstrativno povedal.

Gaston Doumergue je sestavil vlado nacionalne koncentracije brez socialistov in komunistov. Ministra brez listnice sta Tardieu in Herriot, zunanji minister je Barthou, vojni maršal Petain, finančni Martin, za kolonije Laval, notranji Sarraut, za pokojnine Rivollet itd. Nova vlada je brez drž. podtajnikov.

Avstrijske pritožbe na Društvo narodov še ne bo, ker pravijo, da bo sestava prošnje zahtevala zelo mnogo časa. Ni izključeno, da se avstrijska vlada le ne upa tako odločno nastopiti proti Nemčiji.

Madžarski listi pišejo, da je Madžarska s priznanjem sovjetske Rusije prebela sovražni obroč in prehitela Male antante. Sedaj bo mogla Madžarska dobiti les iz Rusije in ne bo več navezana na države Male antante.

Ameriški parlament je dovolil za omiljenje brezposelnosti kredit v višini 950 milijonov dolarjev.

Krakovski univerza je predlagala, da se podeli letošnja Nobelova nagrada maršalu Pilsudskemu.

Egiptski kralj je spremenil ustavo in morajo odslej vsi ministri priseči njemu zvestobo. Dosedaj so bili zapriseženi le ministri, ki so bili poslanci, toda le na ustavo.

Med zagrebškimi židi se je začela akcija, da spremene svoja meniška in madžarska člena v jugoslovanska.

Povprečna cena za sladkor je bila na Poljskem znižana na notranjem trgu za 20 odstotkov.

Produkcija živega srebra je padla v Italiji od 858 ton v l. 1932 na 612 ton v letu 1933.

Snia Viscosa v Turinu, največje italijansko podjetje za izdelovanje umetne svile izplača za l. 1933 7% dividendo, (za l. 1932 6%). Osnovna glavnična družbe se znižajo od 350 na 300 milijonov lir in pride za 50 milijonov delnic iz prometa.

Denarstvo

KOLIKO ZNAŠA NAJVIŠJA DOPUSTNA OBRENTNA MERA

Denarni zavodi smejo po uredbi o maksimiranju obrestne mere računati za posojila največ 5 odstotkov več, kakor pa znaša obrestna mera Narodne banke. Ker je ta sedaj znana za eskontna posojila na 7%, bi torej morala biti najvišja dopustna mera 12%. V to vsoto pa so vračunane tudi že vse provizije in manipulacijske pristojbine. Po § 7 uredbe pa smejo zaračunati denarni zavodi dolžnikom tudi še 2% višje obresti, če ti ne plačajo posojila v dogovorjenem roku, ki znaša po mnenju bank za vsa menična posojila 3 mesece. Banke bodo zato dajale posojila le proti menicam in po treh mesecih zaračunale 14 in ne 12%. »Politika« predlaga zato, da se izda avtentično tolmachenje uredbe, da bi v vsakem primeru znašala najvišja dopustna obrestna mera le 12%.

KAKO SE JE GIBALA OBRENTNA MERA NARODNE BANKE

Naglasili smo že, da je sedanje znižanje obrestne mere Narodne banke za eskontna posojila za pol odstotka in za lombardna posojila za 1 odstotek nezadostno in to povdarjajo tudi vsi drugi listi. Dejansko je bila tudi že obrestna mera Narodne banke svoje dni mnogo nižja, kakor pa je še sedaj po znižanju. Višina obrestne mere N. B. se je menjala takole:

	za eskont	za lombard
22. 5. 1922	6	8
27. 5. 1920	5.5	7
29. 6. 1931	6.5	8
20. 7. 1931	7.5	9
9. 2. 1934	7	8

Zanimivo je tudi to, kako je padala razlika med eskontno in lombardno obrestno mero. Prvotno je znašala 2 odstotka, nato je padla na 1.5% in sedaj znaša le 1 odstotek.

POŠTNA HRANILNICA V JANUARJU

Tudi v januarju zaznamuje Poštna hranilnica dvig vlog. Novih vlagateljev je bilo v januarju 5.829 in je njih število naraslo na 270.344. Vloge pa so se dvignile za 24.5 na 588.6 milijonov Din.

V čekovnem prometu je bilo odprtih 177 novih računov in je skupno število vseh računov naraslo na 23.571. Promet po teh računih je znašal v januarju 5.567 milijonov; od česar je bilo brezgotovinskega prometa 50.44%. Vloge po čekovnih računih so znašale koncem januarja 1.064.3 milijonov Din.

Vse vloge pri Poštni hranilnici pa so narastle koncem januarja na 1.653 milijonov dinarjev.

ZLATI TOK V AMERIKO TRAJA DALJE

Povpraševanje po zlatu je še vedno intenzivno in zlato odhaja še naprej v Ameriko. Že za marec so najete ladje za prevoz zlata. Zastopniki ameriških bank v Parizu so zagotovili vodilnim krogom Francoske banke, da nikakor ne nameravajo izropati zlatih zakladov Francije, toda ugodna marža navaja k nakupu zlata s strani bankirjev in posredovalcev. Francoska banka zato ne izdaja več čistega zlata z 996/1000 čistine, temveč le z 900 tisočinkami čistega zlata. Obenem skuša zavlačevati izdajo zlata. Nizozemska banka ne dopušča oddaje zlata v Ameriko, ker še ne priznava dolarske valute kot zlate, zato pa pošiljajo zlato v Ameriko zasebniki, ker znaša paritetni kurz dolarja za zlato 1.47 holandskega goldinarja, za Ameriko namenjeno zlato pa se prodaja po tečaju 1.54 do 1.55 holandskega goldinarja. Zasluge je torej prav lep. — Mnogo zlata je šlo iz Nizozemske v Francijo, ki je s tem zlatom deloma nadoknadila odliv zlata v Ameriko.

Bolgarski dolžniki zahtevajo, da uvede Bolgarska inflacija, kakor je to storila Amerika, ki je z znižanjem dolarjevega tečaja dejansko znižala vse dolgeve za polovico. Bolgarska vlada pa noče o inflaciji nič slišati.

Francoska banka je zvišala obrestno mero od 2.5% na 5%, da s tem prepreči nadaljnji odliv zlata.

Ameriški senatu bo predložen zakonski načrt, po katerem se uvaja na ameriških borzah državna kontrola. V bodoče bodo smeli več senzai med seboj kupčevati o papirji, ki so jih kupili ali prodali po malegu svojih klientov.

IZ ZADRUŽNEGA REGISTRA

V likvidacijo je prešlo Kmetijsko društvo v Žužemberku.

Izbrisala se je zadruga »Skupni dom« v Mežici.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posledno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet 2.344.755.82 dinarjev

V primeri z deviznim prometom preteklega tedna, ki je znašal skupno 2.043.000 dinarjev, očituje tekoči borzni teden celo porast števila deviznih zaključkov, in sicer v protivrednosti 302 tisoč dinarjev, kot je razvidno iz naslednje prometne razpredelnice (vse v tisočih dinarjev): Berlin minul teden 68 (tekoči teden 115), Curih 6 (90), Din. deviza 696 (1.167), London 98 (112), New York 49 (32), Pariz 102 (25), Solun — (8), Trst 85 (13), Dunaj 793 (783), Madrid 145 (—), Amsterdam 1 (—).

Največji porast deviznega prometa izkazuje dinarska deviza, katere je bilo v avstrijskem privatnem kliringu nabavljene za 1.167 tisoč dinarjev ali za 471 tisoč dinarjev več ko minul teden, dočim je ostal promet v avstrijskih šilingih skoro neizpremenjen. Nasprotno pa ni bilo v tem tednu nobenih zaključkov v Madridu, katerega skupni zaključki so znašali v minul teden 145 tisoč dinarjev. Promet ostalih deviz je ostal malone brez večjih izprememb, če izvajamo Berlin, čigar totedenski promet je večji za 47 tisoč Din, dalje Pariz in Trst, katerih totedenski zaključki so manjši za 77 tisoč pri Parizu in za 72 tisoč pri Trstu. Amsterdam tokrat ni bil zaključen.

Dnevni devizni promet se je v tekočem tednu gibal takole:

dne 5. februarja	Din 745.076.46
dne 6. februarja	Din 384.141.—
dne 7. februarja	Din 701.453.—
dne 8. februarja	Din 178.730.21
dne 9. februarja	Din 335.355.15

Največji devizni promet je bil dosežen na ponedeljkovem in sredinem borznem sestanku, katerih skupni zaključki znašajo skoro 1 in pol milijona dinarjev ali približno dve tretjini celotnega deviznega prometa, dočim je bilo na četrtkov borzni dan perfektuiranih najmanj deviznih zaključkov — niti 180.000 Din.

Narodna banka je to pot intervenirala v Londonu, Curihu in deloma v Parizu. Skupno je dala za 200.000 Din deviz na razpolago, in sicer angl. funtov za 112.000 dinarjev, švicarskih frankov za 63.000 Din, a francoskih frankov za 25.000 Din.

V bonih grške Narodne banke je bilo na včerajšnjem borznem sestanku prodanih, cziroma kupljenih grških drahem za 8.000 dinarjev in sicer malenkost po tečaju 36 dinarjev, ostalo pa po Din 35.—.

	5. febr. 1934.	9. febr. 1934.
	najnižji	najvišji
Amsterdam	2304.29	2315.65
Berlin	1357.91	1368.71
Bruselj	799.68	803.62
Curih	1108.35	1113.85
London	174.97	176.57
Newyork	3530.50	3558.78
Pariz	225.32	226.44
Praga	169.45	170.31
Trst	300.68	303.08

Temeljem gornje tečajne razpredelnice so okrepile svoj tečaj devize: Amsterdam (za 0.11 točke), London (za 0.45 točke), Pariz (za 0.39 točke) in Trst (za 0.22 točke). Nasprotno je v razdobju tega tedna oslabil Berlin za 6.66 poena, Bruselj za 1.66 poena, Newyork za 55—56 poenov in Praga za 0.11 poena. Curih je beležil nespremenjeno. Avstrijski šilingi so bili trgovani po tehle tečajih: 5. februarja 9.08, 6. februarja 9.05, 7. februarja 9.—, 8. februarja 8.95—9.—, 9. februarja 8.90—9.— Din.

Efektno tržišče

Tendenca nespremenjena čvrsta.

V tekočem tednu ni bilo nobenih efekt-nih zaključkov. Tudi blagovne novice so povsem izostale, izjemši 8% Blair, ki je

bil na včerajšnjem borznem sestanku nuden po visokem tečaju Din 60.—.

Na tukajšnjem efektnem tržišču je vladala ves tek. ted. znatna tečajna »hausse« vseh na tukajšnji borzi beleženih državnih papirjev. — Največji tečajni porast beleži Vojna škoda, ki je okrepila svoj denarni tečaj od Din 280.— (5. t. m.) na Din 315.— (9. t. m.), torej za celih 35 točk. — Izmed ostalih papirjev je v razdobju tega tedna uvrstilo 7% invest. posojilo svoj denarni tečaj za 11 točk, prav tako agrarne obvez-nice in Seligman po 7 točk, 7 in 8% Blair po 10 točk in Beglučke obveznice 14 točk kot nam predločuje efektna tečajnica od 5. t. m.

	povpr.	ponudbe
	Din	Din
Investicijsko posojilo iz l. 1921	65.—	—
Inozemsko državno posojilo v zlatu 1922	45.—	—
Inozemsko državno posojilo v zlatu 1927	42.—	—
Obveznice državne hipotekarne banke iz leta 1927	60.—	—
Obveznice za finančno likvidacijo agr. odnošajev v Bosni in Hercegovini iz l. 1921	31.—	—
Obveznice za finančno likvidacijo poškodb begovih posestev v Bosni in Hercegovini	45.—	—
Loterijska drž. renta za vojno škodo	280.—	—

in 9. t. m.

	povpr.	ponudbe
	Din	Din
Investicijsko posojilo iz l. 1921	76.—	—
Inozemsko državno posojilo v zlatu 1922	—	60.—
Inozemsko državno posojilo v zlatu 1927	52.—	—
Obveznice državne hipotekarne banke iz leta 1927	67.—	—
Obveznice za finančno likvidacijo agr. odnošajev v Bosni in Hercegovini iz l. 1921	38.—	—
Obveznice za finančno likvidacijo poškodb begovih posestev v Bosni in Hercegovini	59.—	—
Loterijska drž. renta za vojno škodo	315.—	—

Izmed industrijskih papirjev je beležila na vse borzne dneve tek. tedna edinole Kranjska industrijska družba, in sicer ob nespremenjenem blagovnem tečaju 250—dinarjev, dočim so novice bančnih papirjev kot doslej povsem izostale.

Žitno tržišče

Tendenca nespremenjena mirna.

Cene so ostale tudi v tek. tednu brez izprememb, prometa na tukajšnji borzi ni bilo. — Žito in moka sta bila temeljem včerajšnje borzne tečajnice nudena po naslednjih cenah:

	Zito:	
	Cena za 100 kg franko vagon:	
	Koruza:	Din Din
času primerno suha s kvalitet-		
no garancijo, navadna vozni-		
na, slovenska postaja, plačilo		
30 dni	105.—	107.50
umetno sušena, promptna do-		
bava, slovenska post., plačilo		
30 dni	117.50	120.—
umetno sušena, dobava v febru-		
arju, slovenska post., plačilo		
30 dni	125.—	127.50
Pšenica:		
sremska, 78/79, 2%, zdrava,		
suha, rešetana, mlevska voz-		
nina, slovenska post., plačilo		
30 dni	142.50	145.—
baranjska, 78/79, 2%, zdrava,		
suha, rešetana, mlevska voz-		
nina, slovenska post., plačilo		
30 dni	142.50	145.—
bačka, 79/80, zdrava, suha, reše-		
tana, mlevska vozni, slov.		
post., plačilo 30 dni	145.—	147.50
Mlevski izdelki:		
Moka:		
bačka, mularica, slov. postaja,		
plačilo 30 dni	245.—	250.—
banatska, mularica, slov. postaja,		
plačilo 30 dni	255.—	260.—

OUZD v januarju 1934

Povprečna članov 41.557 (— 798) moških, 29.084 (+ 1529) ženskih; bolnikov 1236 (+ 304) moških, 767 (+ 76) ženskih; odstotek bolnikov 2.97% (+ 0.77%) moških, 2.64% (+ 0.13) ženskih; povprečna dnevna zavarovana mezda Din 25.88 (— 0.47) za moške, Din 18.34 (+ 0.13) za ženske; celokupna dnevna zavarovana mezda Din 1.075.475.20 (— 40.786.—) za moške; Din 532.575.20 (+ 31.694.80) za ženske.

Letni prirast zavarovanih delavcev v januarju 1934 je znašal skupno + 731 napram primanjkljaju — 10 zavarovancev v decembru 1933. Ves prirast gre na račun ženskih delavcev (naraščanje tekstilne industrije, hišne služinčadi itd.), katerih je bilo v januarju 1934 v primerjavi z januarjem lanskega leta + 1529 več. Moških delavcev je bilo pa v januarju še vedno manj in sicer — 798.

Paralelno z naraščanjem zaposlitve ženskih delavcev naraščajo tudi njihovi zaslužki. Povprečna dnevna zavarovana mezda, katera odgovarja približno faktičnemu zaslužku povprečnega delavca, je bila v januarju 1934 za Din 0.13 večja, nego istega meseca lanskega leta. Obratno je pa povprečna dnevna zavarovana mezda moških zavarovancev padla v tem času za Din 0.47.

KLIŠETE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvaja se
najsolidnejše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

KDO MORA VODITI KNJIGE

Poročevalec finančnega odbora v skupščini posl. Oto Gavrilović je dal novinarjem to pojasnilo:

»Ker je bila v zadnji stilizaciji čl. 7. zakonskega predloga o spremembi zakona o neposrednih davkih predpisana obveza, da morajo voditi knjige »vsa podjetja z neomejenim jamstvom«, to je vse protokolirane tvrdke in torej tudi trgovci in obrtniki, je poročevalec finančnega odbora narodne skupščine v svojem govoru na seji skupščine z dne 6. februarja to tudi konstatiral. Toda v teku debate in pred glasovanjem se je besedilo zakona spremenilo in so odpadle besede: »vsa podjetja z neomejenim jamstvom«, s čimer je tudi odpadla gornja konstatacija in je bila s tem tudi spremenjena pravna situacija. Tako spremenjeni tekst je bil tudi predložen plenumu skupščine.«

Vpisala se je ta tvrdka:

Kohnstein in Neukircher v Pobrežju pri Mariboru, javna trg. družba. Družabniki Kohnstein Arnust, trgovec v Mariboru, dr. phil. Neukircher Heinz, kemik v Mariboru. Za namestovanje in podpisovanje upravičena oba družabnika kolektivno.

Vpisale so se te izpremembe:

Vincenc Seiler, trgovina z zlatino in srebrnino v Mariboru. Izbrise se imetnik Vincenc Seiler, vpiše pa Friderik Seiler. Besedilo tvrdke odslej Seiler Friderik.

Izbrisale so se te tvrdke:

Carl Kasper, trgovina z mešanim blagom v Ptuj, zbog prestanka obrta.

Otmir Leposcha, Franca Makescha naslednik v Ptuj — zbog prestanka obrta.

Anton Mohorič, trgovina z manufakturo v Ptuj — zaradi prestanka obrta.

Skerbinjek Markus, trgovina z lesom in deželnimi pridelki v Recenjaku — zaradi prestanka obrta.

Schindler Feliks, trgovina z mešanim blagom v Širjah pri Zidanem mostu — zbog oddaje trgovine.

OBČNI ZBORI

Redni občni zbor »Obrtniške samopomoč.«, reg. pom. blagajne v Ljubljani, bo v nedeljo, dne 25. februarja ob 9. v posvetovalnici Zbornice za TOI.

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1934

začne 4. marca

33 1/3% popusta v vožnji na nemških železnicah!

Vsa obvestila daje:

Ing. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Dvořakova 3/II.
ali Zvavični biro laipetiškog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33

Dr. Vladimir Murko:

Zakaj varčevanje kot podlaga kredita ne škoduje konzumu?

(Radiopredavanje dne 5. februarja 1934 ob 20.)

(Nadaljevanje.)

Svrha prihranjenega denarja torej ni ta, da leži v blagajni, temveč da oplaja vse gospodarstvo, zlasti pa naj posreduje pri plačevanju obveznosti. V zvezi s tem je tudi brezgotovinski plačilni promet, kateri prinaša velike prihranke na tako redki gotovini. Z njim se pocienijo stroški, ki so zvezani z nabavo gotovine, razen tega pa se lahko zneski, ki se s tem prihranijo, ali vsaj velik del njih, plodonosno nalože v gospodarstvu in torej povečujejo celotno podlago za kredit. Zlasti Angleži so spoznali, kako velikega pomena je brezgotovinsko plačevanje za narodno gospodarstvo, zato prepuščajo vse svoje denarne presežke, tudi najmanjše, denarnim zavodom, ki za nje vršijo celotno blagajniško službo. V Angliji ima skoraj vsak svoj tekoči račun v banki, in mnoga podjetja, zlasti večja, nakazujejo plače svojim uradnikom in delavcem na njihove tekoče račune pri svojem denarnem zavodu, odkoder jih ti po potrebi dvigajo. Zato je tudi angleški denarni obtok tako neznan, in enako je tudi razmeroma neznan zlati podlaga angleške (narodne) banke, in vendar se s temi malimi sredstvi izvršuje mnogo več plačil, kakor v katerikoli drugi državi. Nekoč so ministrskega predsednika MacDonalda zaprosili za prispevek za neko dobrodelno poudelno zbirko, pa ni imel v žepu niti belice in je moral izstaviti ček!

Tudi pri nas bi bilo zelo koristno, ako bi ljudje

ves denar, katerega trenutno ne potrebujejo, naložili v denarne zavode, ker bi se tako omogočilo hitrejšo kroženje denarja ter bi krediti, dani iz teh prihrankov na gotovini, koristili vsemu gospodarstvu.

Mirno lahko rečemo, da brez varčevanja in premišljenega nalaganja ljudem doma nepotrebne gotovine ne bi imeli raznih pridobitev, katere je šele omogočilo smotreno posojanje denarja od naših denarnih zavodov. Saj treba pogledati le malo okrog sebe, da se spozna, kje je denar, katerega so vlagatelji zaupali denarnemu zavodu: skoraj vsaka hiša, ali v mestu ali na deželi, skoraj vsaka obrt in trgovina, vsaka tovarna je dokaz tega, kam so šle vloge. Ni si mogoče predstaviti razvoja kateregakoli mesta ali podjetja brez kredita. Tudi nobena država ne bi mogla obstajati, ako ji ne bi bili deloma na razpolago domači prihranki, ki so vedno boljši nego tuja posojila. Iz česa naj bi država, banovine, občine in druge javne osebe gradile železnice, mostove, ceste, javna poslopja zlasti obče koristnega značaja, bolnice, zdravilišča, elektrarne, ako jim ne bi bil na razpolago del prihrankov prebivalstva, ki se nabirajo v raznih denarnih zavodih? Zlasti občinska podjetja so deloma navezana na prihranke vlagateljev, katere jim posojajo denarni zavodi in tako varčevalci prispevajo k nižjemu stanju davkov.

Vidimo torej, da hranilec s tem, da ne pušča svojega denarja brezplodno doma v dvomljivih skrinjavah, omogoča občini, banovini, državi, da ne povišujejo davkov, in vsak hranilec se lahko ponosno zaveda, da ima tudi on na tem svoj delež. Ako pa nasprotno drži denar doma, pa živi v večnih skrbih zanj. Vsak hip boste našli v časnikih vesti, danes iz enega, drugič iz drugega kraja, kako so nekomu ukradli denar iz slamnjače, nogavice in celo visoke zneske, kako so ga drugemu požrle miši, kako je

tretjemu zgorel. Ali ni boljše imeti denar naložen v takem denarnem zavodu, kjer so izgube izključene, kakor pa imeti večno skrb za denar, za katerega ljudje nimajo primerne shrambe?

Za narodno gospodarstvo pa niso važni le veliki prihranki, nasprotno, vsak, tudi najmanjši ima svojo vrednost, ki se ne sme prezirati. — Saj ti mali zneski vsak za se ne bi omogočili lastniku-dijaku, uradniku, delavcu, posestniku nobene izvedbe večjega načrta in bi le brezplodno ležali doma. Ako pa so naloženi v denarnem zavodu, pa prinašajo koristi vlagatelju v obliki obresti, obenem pa mnogo teh malih prihrankov skupaj omogoča izvedbo velikih del, ki služijo vsem, in katera bi se sicer nikoli ne dala izvršiti. Tako vsak, tudi najmanjši vlagatelj, prispeva k napredku svojega kraja, pa tudi cele okolice.

Namen denarnih zavodov je v tem, da zbirajo vloge onih, kateri jih trenutno ne morejo uporabiti in jih dajo na razpolago onim, kateri jih potrebujejo za večja podjetja ali stavbe. Ne morejo torej denarni zavodi držati vsega denarja v blagajni, temveč le one zneske, katere bodo verjetno (po dolgotrajnih skušnjah) potrebovali. Vendar so denarni zavodi dolgo uspešno kljubovali navali vznemirjenih vlagateljev, čemur je dokaz visoki znesek izplačanih vlog, katere izkazuje skoraj vsak zavod, in ki presega vse cenitve o tem, koliko more ta ali oni zavod izplačati. Seveda, ako bi denarni zavodi hoteli izplačati vse svoje vlagatelje, bi bili morali imeti okoli 15 milijard gotovine, dočim znaša naš denarni obtok komaj tretjino tega! To bi bilo kratkomalo nemogoče in bi pomenilo konec vsega gospodarstva sploh ali pa inflacijo ogromnega obsega, ki bi uničila vse, kar se je žrtvovalo za stabilizacijo.

(Dalje prihodnjič.)

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d.d. Grosuplje pri Ljubljani

Konkurzi, prisilne poravnave in posredovalna postopanja

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 31. januarja to statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo preteklega leta):

1. Otvorjeni konkurzi:

V Dravski banovini 5 (4), Savski 4 (4), Vrbaski — (—), Primorski 2 (1), Drinski — (3), Zetski 1 (3), Dunavski — (5), Moravski — (6), Vardarski 4 (2), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (2).

2. Otvorjene prisilne poravnave izven konkursa:

V Dravski banovini 10 (7), Savski 5 (18), Vrbaski 1 (2), Primorski — (5), Drinski — (3), Zetski 3 (—), Dunavski 5 (9), Moravski — (—), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo 4 (8).

3. Otvorjena posredovalna postopanja, kolikor jih je društvu bilo javljenih:

V Dravski banovini 5 (7), Savski — (34), Vrbaski — (—), Primorski 3 (3), Drinski — (16), Zetski 2 (1), Dunavski — (1), Moravski — (—), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (1).

4. Odpravljeni konkurzi:

V Dravski banovini 5 (11), Savski 6 (4), Vrbaski 2 (—), Primorski 2 (2), Drinski 3 (5), Zetski 3 (1), Dunavski 12 (13), Moravski 2 (5), Vardarski — (4), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (4).

5. Odpravljene prisilne poravnave izven konkursa:

V Dravski banovini 1 (20), Savski 1 (14), Vrbaski — (9), Primorski 1 (5), Drinski 1 (3), Zetski — (3), Dunavski 1 (9), Moravski — (1), Vardarski 1 (—), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (2).

DOBAVA — PRODAJA

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 12. februarja ponudbe o dobavi 300 kazalnih stekel, 20 gledalnih stekel, 200 okenskih šip, 400 gledalnih stekel za lubrikatorje, 50 stekel za oljne stiskalke, 80 signalnih šip in 500 nalučnikov.

Prometno-komercialni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 15. februarja ponudbe o dobavi 133 pečatnih žigov iz medij.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 16. februarja ponudbe o dobavi 15.000 kg plinskega koksa, 300 krtarj, 300 sirkovih metel, 200 čopičev; do 20. februarja pa o dobavi 600 komadov držajev za kladiva.

Mednarodni borzni indeks

Stabilizacija dolarja je ugodno odjeknila na velikih svetovnih borzah in če ne bi bilo nemirov v Parizu, bi najbrže po vseh borzah napredovali tečaji. Pa tudi tako so tečaji večinoma narasli, kakor kažejo številke.

Koncem	6.1.	20.1.	27.1.	3.2.
1927 = 100%			1934	
London	74.2	73.7	75.3	73.2
Pariz	60.0	59.9	58.9	58.9
Berlin	29.7	28.9	29.0	30.0
Bruselj	29.9	29.4	29.5	29.4
Amsterdam	34.2	33.7	35.2	35.2
Stockholm	10.7	11.3	11.8	12.0
Curich	44.0	44.4	44.1	44.9
Dunaj	26.4	26.9	29.3	29.3
Praga	53.3	57.0	57.3	58.9
New York	57.2	63.5	63.6	66.6

Na podlagi indeksnih števil na desetih velikih borzah izračunani mednarodni borzni indeks se je v preteklem tednu znova popravil za 1 odstotek na 48.8%. Lani v istem času je znašal le 36.6% in se je torej položaj od lani zelo zboljšal.

NAZADOVANJE ZLATIH ZALOG ANGLIJE

Po izkazu Angleške banke z dne 25. januarja so nazadovale zlate zaloge banke na 190.82 milijonov funtov. Obток bankovcev pa je nazadoval za 16 milijonov na 364 milijonov. Kritje je padlo od 52.15 na 50.06%.

DUNAJSKI TRG

Na goveji trg z dne 5. 2. je bilo postavljenih: 955 volov, 337 bikov in 555 krav, iz Jugoslavije je bilo 71 volov, 42 bikov in 11 krav. — Cene so bile te: fabrični voli I. vrste po 1.38 do 1.52, I. vrste po 1.18 do 1.30, II. po 0.95 do 1.08, III. po 0.87 do 0.95; bikki po 0.95 do 1.12, krave po 0.85 do 1.04 in mršava živina po 0.64 do 0.84 šilinga. — Tendence: Ob mirnem prometu so ostale cene za vole nespremenjene. Biki in mršava živina so se podražili za 3 do 5 grošev pri kg.

Na svinjski trg z dne 6. 2. je bilo prignanih: 4608 špeharjev in 8854 pršutarjev. Iz Jugoslavije je bilo 2020 špeharjev in 45 pršutarjev. Iz Madjarske je bilo 1374 špeharjev, iz Poljske pa 2037 pršutarjev, 6280 pršutarjev pa iz Avstrije. — Cene so bile te: mangalica I. vrste po 1.50 do 1.52, II. po 1.44 do 1.46, jugoslovanski križani I. vrste po 1.44 do 1.50, srednji po 1.40 do 1.44, slabše vrste po 1.34 do 1.38. Mesnate lahke svinje po 1.28 do 1.40, težke po 1.14 do 1.28 in križane po 1.40 do 1.50 šilingov. — Tendence: Ob mirnem prometu so se špeharji pocenili za 2 do 3 groše, dočim so ostale cene drugi živini nespremenjene. (Poročilo tvrdke Predovič in drug.)

Že v 24 urah

in svetolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Šeleburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 10. februarja objavlja med drugim: Tarifo za pobiranje žigovine in ostalih pristojbin za mere in dragocene kovine — Nekatere odpovedi mednarodnih konvencij in ratifikacij nekaterih konvencij — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

KUVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pot 1
TVORNIKA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Konkurzi in poravnave

Odpravljen je konkurz o zapuščini po umrli Schöner Mariji, ker je razdeljena vsa masa.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trgovke Agrež Alojzije v Hrastniku. Poravnalni sodnik dr. Pernat, poravnalni upravnik odvetnik dr. Flego. Narok za sklepanje poravnave pri sreskem sodišču v Laskem dne 17. marca ob 10. Rok za oglasitev do 12. marca.

V poravnalni zadevi trgovke Tramshegg Matilde v Celju se poravnalno postopanje ustavlja, konkurz pa se ne uvede po službeni dolžnosti.

Program ljubljanske radio postaje

Nedelja, dne 11. februarja: 7.30: Izboljševanje zemljišč (ing. Pire Alfonz) — 8.15: Poročila — 8.30: Gimnastika (Pustišek Ivko) — 9.00: Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik) — 9.30: Orgelski koncert (Blaž Arnič) — 10.00: O pomenu dvojčkov in njihovi socialni manjvrednosti (dr. Škerlj Božo) — 10.30: Vokalni koncert Julija Betetta s spremljevanjem Radio-orkestra — 11.15: Slovenska glasba, Radio-orkester — 12.00: Čas, venčki šlagerjev na ploščah — 16.00: O gnojilnih in gnojenju II. (ing. Turk Jakob) — 16.30: Ljudska igra: Deseti brat (Delakov gled. studio) — 17.30: Sol. instrumentalne reproducirane točke — 20.00: Prenos operete iz Ljubljane — V odmoru: Čas in poročila.

Ponedeljek, dne 12. februarja: 12.15: Glasbene slike v reproducirani glasbi — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, reproducirani koncert citraškega orkestra — 18.00: Gospodinjska ura: Prehrana in naše telo (ga. Kumelj) — 18.30: Premikanje obrežij (Alojzij Peterlin) — 19.00: Udovičeva in Lovsetova pojeta (plošče) — 19.30: Maršal Marmont (Rudolf Dostal) — 20.00: Vesela ura. Sodelujejo g. Povhe in Dolinškov šramel-kvartet — 21.30: Čas, poročila, Radio-jazz.

Torek, dne 13. februarja: 11.00: Šolska ura: Pravljice (ga. Minka Kusova) — 12.15: Zakaj veseli bi ne peli (revija priljubljenih melodij v reproducirani glasbi) 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Meh za smeh (reproducirane šalivke) — 18.00: Otroški kotichek (gdč. Vencajzova) — 18.30: Carnevalska suita (Schumann) plošče — 19.00: Francoščina (prof. Prezeli) — 19.30: Boj za Kančinčingo (Pavel Kunaver) — 20.00: Glasbeno predavanje (dr. Dolinar) — 20.30: Ura šlagerjev: izvaja Mirko Jelačin in Radio-orkester — 21.45: Čas, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 10. februarja: Charlejeva tetka. Premiera. Izven.

Nedelja, dne 11. februarja ob 15.: Kariera kancista Vincika. Izven. Znižane cene.

Nedelja, dne 11. februarja ob 20.: Charlejeva tetka. Izven.

Ponedeljek, dne 12. februarja: Zaprt.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, dne 10. februarja: Nižava. Red A. Nedelja, dne 11. februarja ob 15.: Tličar. Izven. Znižane cene.

Nedelja, dne 11. februarja ob 20.: Ples v Savju. Izven.